

עולת ראיה *

תפלין

התפלין הם עז לישראל, פארנו החבוש עלינו, הורנו והדרנו. התפארת האלהית אשר נתגלתה בכנסת ישראל, במהות נשמתה, ביסוד חייה הכלליים, חודרת היא בתוך נשמת כל יחד ויחד מיחידית. האופי המקודש המיוחד של אומה קדושה ונפלאה זו, אין לו ערך ודוגמא בכל מהות חיים ונפשיות של כל האדם אשר על פני האדמה, התוכן הפנימי של הנשמה, המהות העצמית של מזגיהחיים. מישונה ונפלא הוא בבני עם קדוש זה בפליאת עולם של קדושה אלהית עליונה, שעיקר הודה ופארה ממון וגנות הוא במעמקי הפאר החבוי בסתר המהותיות הרוחניות שלו, וזהרורי אורים ממנו המבוקעים וזוהרים בכל יופי הצדק של המדות והתכונות הקדושות של גוי קדוש עם נורא עם אלהים זה, שאין דוגמא לגדולת הפארתו בכל העמים תחת כל השמים. הסגולה הגנוזה הזאת היא תוצאת שלשלת הקודש של קדושת עולם, אשר התגלתה בזוהר-כבודה ע"י התולדה האלהית שלה בראשית יצירתה להיות לעם, בפליאת-עולם של יציאת-מצרים. וגלוי שכינה שנתלחה עמה, וכל סדרי ההוד הנפלאים שנמשכו ממנה ועל ידה, שהם הולכים ונמשכים כנחלים מלאי מר מרומים ונחלי עדני קודש מאז עד סוף כל הדורות, והטבעיות המיוחדת של ישראל, ההגיון האלהי המהוד היושב בחדרי הלב של הכנסיה, והטובה המדוית והיושר הנפשי החקוקים בעומק עצמותה, שאורם התוכי לא יועם לעולם בפנימיות ערכו, אף אם רבנו מאד המכשולים על דרך ההיים אשר יחשיכו את הדרם מהופיע בכל הבהקתם בכל אירחות המעשים, הדעות והמדות בהתגלותם. גאות קודש עולמים זאת מורשה היא לקהילת יעקב, ואיתנה היא סגולה זו, אדירה ואמיצה היא יותר מכל החקות של כל היקום. והפאר של הטבעיות האלהית הזאת, בתכונתה המדוית הנפשית ובעריכה השכלי הרוחני, הוא מתבלט בהוד קדשו במצות תפלין, הדרת תפארתנו והבלטת משגב קדושתנו העצמית ההבויה במעמקי היותנו, שהם יוצאים אל הופעה האורית, בקדושת המצוה הגדולה הזאת הנאדרה בעז קדושה בתוכן הנפיל, בתכונה המדוית והמזוית, בהופעת הקודש אשר לתפלה של יד, ובתכונה השכלית הדעית, המוארה באור ההקשבה האלהית הנפלאה, בקדושת פאר אשר להתפלה של ראש, שהן מתאחדות שתיהן יחד להיות לאות קדש קדשים, למלאות אור פאר והדר נצח, אל כל מהות החיים המיוחדים, אשר לכל אחד ואחד מבניה המסולאים של אומה קדושה ונפלאה זו עם נורא שאור אלהים אמת הוא משיש חייו, גאותו וישעו עד עולמי עד.

(* נעתק מסדור תפלה כתיב של רבנו שלויטא.)

לשם יהוד קודשא בריך הוא ושכינתיה.

המחשבות, הרצינות והשאיפות, הנובעות מהמעין העליון של אור החיים האלהים במרחן העליונה האין סופית, המתעלות מכל גבול וסדר של מהות עולמית, היות הן בקרבנו ומנשאות את נשמתנו למרום החופש העליון להתעוררות המאושרה המתעלה מכל רעיון מוגבל ומכל הקצבה מחשבתית, וקיו מכל סדר מדותי ומכל תכונה מעשית. והנה הן פוגשות בקרבנו את הנפשות המקוצבות, המתאימות לסדרים מעשיים ומעמדים מסודרים, המתאימים לצרכי חיי הגוף והנפש בהתקשרם לעולם המיוחד, וכל אלה באים הם אצלנו מיסוד ההופעות האלהיות, הבאות להחיות איתנו ולרוסמנו בשני ערכיהם: בערך ההוד העליון של האורה האלהית, שכל העולמים כולם מתבטלים במהותם להתעלם בחביון הסתר של הוד כבודו, וכל סדר וקצבה עולמית מתבטלים כשונא בטיהרא ומתעלים בעליו עליון הנעלה מכל מדה ועולם, — ובערך הזיו המתנוצץ מברק היפעה המתגלה על כל המין הברואים היצורים והנעשים, בכל הקצבת מהותיותם, השוכן עליהם ושומר את צביונם. שני פארי ההופעות האלה, מתאגדים הם ביחד ע"י פעולתנו המעשית במפעלי המצות, שיסודם החבוי העליון הוא הארת הרצון המתעלה מכל גבול וסדר עולם שהוא המעדרן בהשפעתו את כל אורי החיים המוגבלים בכל מלא עולמים. התכונות הללו, שיש לכל אחת מהלך מיוחד, האחת להרחבה של אין קץ, והשנית להגבלה והערכה מקוצבת, הן מתאחדות ע"י המעשה של המצוה שהיא מאחדת גבוי שמים עם תחתיות ארץ. בזה מתבסמות כל הנשמות העורגות להתאמה של החיים היותר פנימיים אשר בכל מלא עולמים, ואור החיים שבכל היקים הולך ומתעלה ע"י ההתאחדות הזאת, שמקור הברכה הקדושה והתפארת הוא מתאחד עם היסוד העולמי, המקבל אל תוכו את כל עדנת ברכת שמים, להשכין בעולמים את האור של נשמת אלהים חיים. ואנו מכוונים את לבנו לאותו הרז העליון של אותה ההתאמה אשר לתכנים המוקצב עם התכונה המתעלה מעל כל גבולים, שבדבר די ארון השלום הם מתאחדים ומתיחדים יחד, לאגד שמים וארץ בכל ערכיהם להיותם בלי מחויק ברכה וחיים עד העולם, — לשם יהוד קודשא

ברוך הוא ושכינתיה.

בדחילו ורחימו.

סקוד היראה הוא השכלת ההגבלה, גזרת החק והמשפט החולבים ע"פ תכונות הקצב העולמי, שעל ידם הכל טובל אל מנמתו ותכליתו המיועדת. ההבנה הזאת הולכת היא ועולה ומסתכלת בכבודו של יוצר בראשית ברוך הוא בכל מלא עולמים, ובנאה להכיר את תכונת הופש הרצון האישי של האדם, והאפשרות שיש לו להיות הולך ותועה במערכות החיים כולן, באופן מהרס ומכער את היקי התפארת וההוד של כל מלא קצבת העולמים, מיד יראה מעשית באז ומתמשכת על האדם, וממנה באה אחיז יראת הגודל, איזם שמימי עליון, המעמיק עד למעמקי שרשי הנשמה, המרככת את התכונה הקשה של הגסות החומרית, ומכשרת את החיים לספוג אל תוכם את הנועם העדין של אור הקודש, בכל מלא הודו, כפי מדת הנפש ואפשרות קבולה. ומה יבא עוד לצעור הלאה אל הרוממות העליונה של סקירת הגודל הכלתי

מוקצב של אור הקדושה המקיף עולמי נצח ממעל לכל חק וקצב, שאה החסד הנאמן מתעלה שם, השופע ויורד בכל מלא הנג, ממעל לכל חק ומשפט, וכל פנות שהוא פונה הכל הוא רק למובה ולכרכה, לאור ולחיים, וכל מעשה וכל תנועה מחוללת אך נועם והוד קודש, ומזה באה הופעת האהבה. ובקדושת המציה מתאחד באור האלהי התיכין המוקצב עם התוכן העומד למעלה מכל קצבה, ויסוד היראה והאהבה מתאחדים, ונמזגים זה עם זה, לשכלל את האופי המנהיר של כל נשמת חיים, כדחילו ורחימו.

ליחד שם י"ה בור"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל,

האורה האלהית המתנוצצת ביסוד הנצחיות, בעולם העומד ברום ערכו למעלה מכל זמן ומכל מקום, בעולמים הרוחניים, המופשטים מכל חומר ומכל נושא של שנוי ותמורה, — הוא האור האלהי המכושא בשם י"ה. עולם המחשבה האצילית, שהוא עומד ברוממות עזו בלא שום כהות ופגם בכל עת ובכל מעמד. החפצים הנצחיים, והשאיפות האדיאליות העליונות לעולם בתמותם ובעצמת כבודם הם עומדים וקיימים, אך כיון שבא האיר העליון בירידותיו להתגלות על שדי החיים התחתיתים, מקום השנויים והתמורות הזמניות, במעמדים של מקומות ונכולים וערכים, שם מתניצץ האור וגם מתעלם לפעמים. וההתעלמות מתגדלת ומתרבה לפי אמתו הערך, שההפרדה בין ההוד הזמני והחילף ובין הנצח והשנוי המתעלה ברוחניותו תופסת היא את מקומה. מתאחדים הם האורות הזמניים והמקומיים עם הנצחיים ודמתעלים מכל הגבלה מקימית, אבל ההתאחדות הזאת מוכרחת היא להיות תמיד פגומה כל זמן שהיא מיוסדת על איזו השקפה פרטית, או ענין הבאה מצדו והשקפתו של איזה פרט בתוך פרט. אמנם כהיותנו מעלים את מחשבותינו ואת כל מעמקי רצונינו בקדושת המצוה האלהית, בערך התקבלותה מאתנו בתור אחד אחוז ומחובר אל האורה הכללית, של נשמת אלהים חיים ומלך עולם היושב תהילות ישראל, משפעת אותו הנצח האלהי השורה בחיי עם עולם גוי איתן, של שורש המחשבה האדיאלית האלהית, ביצירת כל מוסדי הבריאה שבאו בשביל ישראל שנקרא ראשית, (מחומל נכאסית), בשם כל ישראל, — הננו מיהדים או שם י"ה בור"ה ביחודא שלים, והיה המשכן אחד, "ברוך די אלהי ישראל מן העולם ועד העולם."

הגני מכוין בהנחת תפליין לקיבו מצות בוראי שצונו להניח תפליין,

אחרי אשר הופע לפני רוחנו הרעיון הכמוס ששם שירת הקודש, ואור השעשועים העליונים מזהיר בעוצם תוקף גבורת הודו איתו הודו העליון, שהוא עומד למעלה מכל רצון מיוחד ומכל בונה מפורטה, הננו נגשים להחשיף את האור האלהי על כל היסוד המעשי כולו על כל עולם חיים, על כל מערכות הטבע ועל כל התוכן של האישיות המיוחדת והמוגבלת במצויה, בהתאחדה עם הטבעיות הגופנית, לנלות עי אור העולם, המושגש במרומי הקודש של ההתענגות על די, של שעשועי קודש הקדשים העליונים, את כל האורה הגלויה המושמנת בכל התגלותה במעבה הכחות החומריים וערכי הגויה המיוחדים להטבעיות הישראלית. מנוע

מהצבתם, שמשום היסוד הזה הרינו באים ממדת ההתענגות השירית, העומדת
 ממעל לכל ערך של מטרה וכונה, אל המדה המוגבלת שישם הכונה היא באר
 חייה והופעת רוחניותה. וכשאנו באים למדה זו הרינו מכונים לקים מצות הפלין
 בתור איר האלתי של המצות, החשובה בכח הברואה, הבאה ומתיחדת על
 האישיות הפרטית של האיש הישראלי, החש ומניש את קרבת אלוה עושו, כה
 אמר ד' בוראך יעקב ויוצרך ישראל. (שפי' מז) התוכן המיוחד והמפורט הזה באה
 ההמשכה האלתית עד הגבול המיוחד של מצות הפלין, לפאר בה את המצות
 המיוחדת של האיש היחיד שבישראל, המושך את שפעת קדשו מאוצר החיים
 של קדושת הכלל ע"י מצות תפלין בצינורה המיוחדת של הכונה המפורטת.
 בכתוב בתורה וקשרתם לאות על ידך, וזהו לטוטפות בין עיניך.
 מצות הנחת התפלין מצינת את קדושת המצוה של הפעולה הראשונה.
 פעולת ההנחה, שהיא ראשית החופעה של הקדושה, המתחברת אל הטבע
 הגופני, המעלה אותו ומקדשתו. שבהתחלת הצעד, האיש היחיד בא אל המעמד
 של ערך הכונה, שהיא הולכת ומתעלה ע"י ההתרוממות הפנימית שקדושת
 התפלין פועלת על האדם בהמשכתה, עד שהוא מתעלה מעל כל ערך של
 מטרה וכונה, ונכנס למרום העליון של השעשועים הקדושים הרוחניים. וכשאנו
 מסתכלים בארבעת הפישיות, שמצות תפלין כתובה בהם, לא נמצא פסוק שהוא
 מברר את התוכן של ההנחה בהתחלתה, שהוא הקשירה ביחודה להאיש
 היחיד, כי אם זה הכתוב של פרשה ראשונה של ק"ש שהוא וקשרתם
 לאות על ידך, שהוא מציין את הקשירה שהיא הפעולה הראשונה, שממנו
 אנו מקישים נ"כ על הפעולה הראשונה של החויה שבשל ראש, ובלשון
 יחיד היא אמירה, מה שא"כ בפדשה שניה של ק"ש, שכתוב בה. בלשון
 רבים: וקשרתם אותם לאות על ידכם, אין הכונה היחידית, שהאדם בתור
 יחיד צריך להמשיך את קדושת המצוה על יחידותו האישית, נכרת בה, ובפרשת
 קדש והיה כי יביאך, ששם כתוב והיה לך לאותי, או והיה לאותי, ההויה
 היא מפורשת שם, שהיא מציינת את הערך של המשכת המצוה אחרי
 המפעל של הקשירה, שהיא כבר מסגלת את האדם אל מעלה עליונה מאד
 העולה מערך האפשרי להיות מצויד לנפשו בעת המעמד החכמי של המצוה,
 שהיא מתאמת אל הערך של כח הכונה המצרתית. ע"כ קשורה היא הכנת
 המצוה והתכוננותה, בתור איש יחיד הממשיך עליו את שפע הקודש מקדושת
 בוראו, כתוכן המיוחד אליו בפישיות, עם הכתוב הזה של וקשרתם לאות על ידך
 והיו לטוטפות בין עיניך, שכפרשת ישמע. ועוד באה בזה הכונה לסמן את
 היסוד המקדש המקשר את האדם למצות די בטהרתה, שאע"פ שההתנצחות
 העליונה של קדושת מצות תפלין, באור זהרה ותוקף תפארתה, מכנסת בלבו
 של אדם תשוקה קדושה וגדולה להוציא מן הכח אל הפועל את הקיום של
 המצוה מדוב הכת קודש וידידות התגלות השפע האלתי הקשורה עמה, אין
 התשוקה הזאת בכל מיום קדשה הסבה המניעה את כונת המצוה, כיא דוקא
 מה שכתוב בתורה. אור דבר די הוא יסוד החיים המקדשים, אשר רק
 הוא נותן שפעת חיים ומניע את המטרה הכרורה של המצוה, שהיא מצות

ד' המתגלה ע"י הבשוי של דבר ד' הכתוב בתורה, ונקשרת בזה הכונה של קיום המצוה דוקא, ככתוב בתורה, וכל מה שהנשמה משתלחבת מדגשה הפנימי ומשאובת מללי אורותיה — הכל הוא מכוסם על הכתוב בתורה האם העליונה של כל אורות הקודש כולם.

והם ארבע פרשיות אלו. שמע, והיה אם שמע. קדש. והיה כי יביאך. סודר ורשימת הפרשיות פה לפי המדה של ההופעות, שהרוחניות המאירה שבקדושת התפלגן מתפשטת היא באור נגהה להאיר את מחשבי הטבעיות הגופניות. מתחילה באה ההארה היסודית של קבלת מלכות שמים וקבלת מצות, שהיא מבינה את האדם ע"י הבהקתה להיות מוכשר לקלוט בנפש את האור התמציתי הבא ע"י זכרון יציאת מצרים, בגלוי האיה האלהי בכל חקפי, המובשר להחשף במערכות החיים והתולדה האנושית, וקדמו מתוך כך שמע והיה אם שמע, לקדש והיה כי יביאך.

שיש בהם יחודו ואחדותו יתברך שמו בעולם, ושנוכח נסים ונפלאות שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים, ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו

יחוד ד' בעולם" היא קבלת מלכות שמים שבפרשת שמע ישראל. ההודאה על אחדות ד' היא הודאה מוחלטה, לא מצד הצדקה של התגלות האחדות המקפת את העולמים כולם. כי מצד עדות ד' הנאמנה, שהיא באמת המובן של היחידות האלהית בעולם. כי היחידות האלהית המוחלטה, למעלה מכל ציור של עולם אין כח בשום שפה לבטאה ולא בשום שכל ולב להשכילה. אבל מתוך האחדות המוחלטה, שהיא מבארת את היחידות האלהית בעולם, שברוב זהרה היא באה לנו ע"י אור התורה דוקא, אנו באים לקצת הכרה בערך היחידות המוחלטה, שאינה נהגית בשום אופן מאפס ציור ודוגמא איתיותית א"כ לתארה. והנה משולבות הן פרשת שמע — יחודו של השם יתברך בעולם, ופ"שת והיה אם שמע — לאחדותו בעולם. כי האחדות המופעה בעולם היא מדרגה שניה מול האחדות המוחלטה, שהיא היחידות בערך העולם, והיא מתבארת ע"י הקשור שיש בין המצוה התורית בכלל ההתגלות של דבר ד', ובין כל הסדר העולמי במערכי הטבע וכל מוסדי ההווה כולם, שמזה בא הערך כולו של השבר והעונש המתבאר בפרשת, והיה אם שמע". זהו תוכן המברר את האחדות האלהית בעולם, שהכל מתאים לתוכן אחד והכל מתקשר לאגודה אחדותית אחת. פרשת קדש מיוחדת היא לזכור את הנסים והנפלאות שעשה עמנו בהוציאנו אותנו ממצרים. עצם הזכירה, שהיא באה עוד לפני המטרה החנוכית. היא מבטאת בפרשת קדש, והיא בעצמה מרוממת את הנשמה הישראלית ומקדשת אותה באור קדשה. כי ההארה הגדולה של יציאת מצרים, הופעת הנסים והנפלאות שהם הם הנס היסוד הפנימי של כל הרתוק של האומה הנפלאה האלהית, בפליאת תולדתה, הזכר הזה בעצמו עושה הוא את חותמו חותם קודש בקרב איש ולב עמוק. אמנם בפרשת והיה כי יביאך כבר אנו באים למטרה חנוכית, שם כבר עוסקים אנו בתשובה לשאלת הבן השואל: מה זאת? בה כבר אנו באים להוציא את התמצית של הזכירה בפעולתה

בפעולתה על השקפת העולם התדירית, עד שהיא מפלסת לה את נתיבה גם להשדרה ההמונית התמה בעוצם פבעיותה, מרושם מורשת קודש של אבות, מדור לדור. והתמצית הזאת ספוגה היא מההכרה הנאה מזכרון יציאת מצרים ע"ד הקשור האלהי עם העולם וכל אשר בו, ע"ד השליטה הרצונית של החפץ האלהי בעליונים ובתחתונים, לעשות בהם כרצונו, ברוב כחו וממשלתו. הכח והממשלה הם שני ציורים שונים. הכח הוא הענין המתפשט מהוד האצילות האלהית, באין צורך לתאר לנו מהויות אחרות וסבות שונות, שהן עושות את מפעליהן ע"פ חפצן המיוחד להן, בהכנען אמנם להחפץ האלהי העליון, וזהו המבט היותר בהיר מהציור המושכל של שפעת אור ד' בכל עולמים, וזהו הערך המתגלה בפנימיות העולמות, אבל מצד הסקירה החצונה הננו משיגים נמצאים רבים, בעלי עצמה מיוחדת וכח מיוחד, אלא שכולם נכנעים במשטרם תחת הממשלה האלהית, ועל כן אנחנו מביעים את התכונה העליונה, ששם בערך הכח ישנה סקירה פנימית, וכח הממשלה בתכונה התחתונה ששם הסקירה היא חצונית לפי הערך, לא בדרך האור של החיים העצמיים, כי א בדרך הכלי המקבלת אל תוכה את האור, וכשאנו חודרים לעומקי הגדלות של נשמת האדם, ומעלת הבחירה החפשית שלו, שעולה היא על ידה מעלה מעלה, בדמיון אלהי נפלא, הננו אומרים שסקירתו הפנימית של רוח האדם היא יותר חודרת ופנימית מכל הסקירות המושכלות אשר לכל צבאות עליונים, ותהיה ע"פ זה השגתו של האדם מגעת עד יסוד הכח בתור אור, והשגתם המושכלת של כל שרי קודש העליונים היא לעומתו בתור כלי המשנת את התוכן של הממשלה ותהיה מצד מעלת האדם המגיעה ליקר פנימיותו ע"י קדושת התפלין, המוציאה אל הפועל את הכח הכביר הספוג מאור הנשמה הישראלית, התכונה היחושית של הכח אל התחתונים והתכונה של הממשלה בעליונים, והצד השורה שבכולם הוא, לעשות בהם כרצונו."

וצונו להניח על היד לזכרון זרוע הנטויה.

יציאת מצרים היתה מאורע כזה ורק לפי מראית העין תגסה נחשבת היא לדבר שהיה איזה פעם ועבר ונשאר בתור זכרון אדיר בתולדות ישראל ובתולדה הכללית של האנושיות כולה. אבל באמת ע"י הכרה תוכית אנו באים לידי ידיעה, כי עצם פעולת יציאת מצרים היא פעולה שאינה נפסקת כלל, התגלות יד ד' בפרסום ובהופעה בהירה על פני התולדה של התבל, היא התפרצות אור נשמת אלהים החיה והפועלת בכל מרחבי עולם, אשר ישראל זכה לזה שע"י גדלו והכשרת קדושתו תאיר את אורה להזריח אורים גדולים בכל נאות מחשכים ודורי דורים. והמפעל העצמי של יציאת מצרים הולך הוא ופועל את פעולתו הזרוע האלהית אשר נחשפה במצרים לגאולתם של ישראל היא נטויה ועומדת בהכנת המשכת פעולתה באין הפסק והפרעה. ואנחנו מניחים את התפלה של יד לזכרון זרוע הנטויה, התדירית ההולכת ובונה עולמים ומשכללת אותם בכל עת, ומעלה את כל אשר בהם, את כל גווני נשמותיהם ואת כל אוצרות חייהם, אל המרומים העליונים של הארשר האלהי המתנוסס בהתגלות תועפות עוזו קדשו.

ושהיא נגד הלב לשעבד בזרה תאות ומחשבות לבנו
לעבודתו יתברך שמו

הזרוע הנטויה, של יציאת מצרים, היא הולכת ופועלת את פעולותיה, לחדש את זיו העולם, עיי זכוך המדות, התכונות, המזגים, הרעיונות והמחשבות. לרומם על ידם את הנשמות הנפולות ומשוקעות בעבי החמירות הגסה, המחשבת את הודן והדרן. קדושת התפלין של יד, הפועלת על התוכן העולמי, כולו, הרי היא פועלת על היסוד הרוחני ההרגשי שבלב, מישבת היא את הדעת הלבית, מזככת את המחשבות עיי מה שהתאות הלביות הולכות הן ומשתעבדות אל המטרה הקדושה של ההפך האלהי בתויות העולם וכל אשר בו, ונמצא שההופעה של הזרוע הנטויה של יציאת מצרים אינה באה להרוס את טבע האדם, ולהחליש את תכונתו המוגית כ"א לרומם את האור של הקדושה הזכה האלהית, עד שכל תאות הלב ישתעבדו בתפצן הפנימי העז והאיתן אל יסוד הקדושה האלהית, בכל ארחות החיים ואחיות מהותיותם, ומיסוד הזכוך של התאות הלביות, המחשבות שבלב הולכות ומתפתחות על יסוד הקדוש והטוב, להעלות את כל המעשים ואת כל ערכי החיים כולם למעלה רוממה, להתעלות אל ההפך האלהי העליון, שהיא עצמה, היא מרחבת את מקור הברכה, ושם שמים מתברך בברכת יצוריו כולם ובהוספת פארם והדר קדשם. והיד המעשית במפעליה הטובים והישרים היא פועלת על רגשי הלב ומכעו, ומהזכוך הרגשי בא הזכוך המחשבתי, שמתיצרים יצרי הלב עיי תכונה מעולה קדושה ונפלאה, המאדרת את ברכת שם די עיי עבודתנו, לעבודתו יתברך שמו:

ועל הראש כנגד המחי שהנשמה שבמחי עם שאר חושי

ובחורתי יהיו משועבדים לעבודתו יתברך שמו.

אחרי שהמזג הנפני מתעדן והמחשבות הלביות וכל יצרי האדם מתקדשים, עיי הופעת הקידש של התפלה של יד, אז כבר נעשית ההכנה הראויה להתגלות יסוד הקודש של אור הנשמה, ברום אצילותה, שהיא המקור הראשי שכל אורות החיים שוטפים ממנה, והאצילות העליונה של הארת הנשמה תופסת בעז גבורת קדשה את עצמות יסוד החיים, ממרום התבונן של שרשיהם, שהם ראשי-הראשים של הסתעפות המחשבות כולן ויורד הוא השפע מראש מרומי קדשו ומתפשט באורו על כל הראשים והכחות כולם, עד שהחושים מתעדנים בעדינות קודש, וכל המחשבות שנוצרות עיי תפיסתם בכל ערכי ההויה מצטיירות בציורי אמת וקודש קדשים, והכחות כולם, שהם יוצאים אל הפועל להתפשט בהמון מעשים לאין תבלית, כולם נעשים מכונות לערכי הקודש המרומם של המטרה האלהית העליונה בכל ההויה והמגמה הפנימית של אור צלם האלהים אשר לאדם.

ומשפע מצות תפלין יתמשך עלי להיות לי חיים ארוכים.

אורך החיים נובע הוא ממקור האידיואליות הנצחית של מטרת החיים כולם, כפי יסוד גגיותם בעומק המחשבה האלהית העליונה, שהיא נעוצה בעולם שכולו טוב ושכולו ארוך, מהוך שהעליות האציליות הולכות וזורמות מתוך אל חיל

מרום אל רום, אין להם קץ ותכלית, וכל הנועת חיים מחוללת המון רב של שטפי חיים ומגמות אדירות של אור חיים איראליים. שפעת קודש זו אנודה היא במצות תפלין ביסודה, מתוך שהיא מרוממת את עצמותה של תכונת האדם ועומק החפץ של חייו להרוממות האלהית ומגמת ההויה באצילות קדושת תפארתה, שהיא מכינה את החיים להיות שואכים את עוונם מעולם שכולו ארוך, ויתארכו החיים בכל ערכיהם בהתפשטותם. משפע מצות תפלין.

ושפע קודש ומחשבות קדושות.

הנשמה במקורה היא מושפעת שפעת חיי רוח, שפעת חיים שהם יותר עליוניים ויותר אציליים מכל תכונה של מחשבה מצויירת. רק בהתפשטותה של שפעת החיים הזאת עד לידי ערכים מחשבתיים, בבאם לנכול הציוור מתגלמים הם בצורות של מחשבה, ותתפלין הפועלים בקדושתן העליונה להאיר את אור הנשמה משרה המקורי האלהי, על כל הכחות המקוריים של החושים וכל הכחות כולם. הם פותחים פתחי קודש לשפע קודש, שמיסוד השפע הזה הולכות ומצטיירות בכל עת ועדן מחשבות קדושות, כלי הרהור חטא ועון כללי. המחשבות הבאות מכה החיים היצירתיים שהאדם מוציא אותם מכה אל הפועל רק כמדף החיים הכחניים הטבעיים בטבע הבשר והדם, אע"פ שהוא מתאמץ לציירם בציורי קודש ולהעלותם בכל כחו להמרומים האיראליים, הרי הרהור החטא של משנה הרעת וכחות ההשכלה ותכונת העון המתפרץ מפני נטית הגויה אל הזוהם הגופני כרוך בהן; אבל אותן המחשבות הקדושות הבאות מתוך אותו אור החיים העליונים של שפע הקודש, הבא מתוך התגלותה העליונה של נשמת אלהים חיים המקורית. הנאה בהבהקת אורה מתוך סגולת הקודש אשר למצות תפלין, המחשבות הקדושות הללו בתכונתן אציליות הן, טהורות ומנושאות מכל נטיות החומר וזוהמותיו, והן משוללות בעצמותן. מכל הרהור חטא ועון כללי.

ושלא יפתנו, ולא יתגדה בנו יצר הרע.

אחר ששפע הקודש ממרום הדרו יורד וחונה על כחות החיים, בכל ערכי חיי הרוח וחי החומר, ע"י קדושת התפלין, הנה ברדתם אל מעמקי הכחות החיוניים החמריים מעוררים הם את הכחות הטבעיים הרוחניים והחמריים להופעת פעולותיהם, ואז כבר יוכל יצר הרע של האדם, האהוז בהומרויותו וכל כחותיו המוגבלים, להתאחזבאותם השטפים הקדושים ההולכים ושוטפים ממעינות הנשמה ברום חבונה, להמשיך אותם אל המורד למפעלים רוחניים במלאכת הציוור וחמריים בפעולות גיפנות, אל הדרך הנוטה ממסילת הקודש והיושר הטהור. נטיה זו היא הפתוי של היצה"ר, שהנגנו מקדימים בזה את תפלתנו, שלא יפתנו. ולפעמים בהיות החומר וכחותיו מוכנים לקבל את רשמי הקודש, של שפעת הקודש ושל המחשבות הקדושות ההולכות ושוטפות מפלג העליון של הנשמה האלהית, מתעוררת לעומתה התכונה הזוהמה של היצר הרע, להתנגד אל השפעתה, ולהתגרות בהופעת הקדושה, לעמוד נגדה ולהמטה, באופן שלא השלים במנוחה את עומק חקירה על הגוף ובחיותו, וע"ז נעתיד, שלא יתגדה בנו יצר הרע.

ויניחנו לעבוד את ד' כאשר עם לבבנו.

הלב הישראלי ודאי מתנשא הוא בתעצומות עזו ומתעלה למרומי תכונתו ע"י השפעת הקודש של התפלין, החסין הטהור בא ומתגלה בעוצם טבעיות מקורו הקדוש, רק התכונה החמרית ואינם היצהיר יוכל להכשיל ע"י פתוי או גרוי, את התכונה השלמה שלא תפעול את כל המון פלאות קדושתה, וע"ז תכון תפלתנו, שיניחנו לעבוד את ד' כאשר עם לבבנו.

ויהי רצון מלפניך ד' אלהינו ואלהי אבותינו שתהא השובה מצות הנחת תפלין לפני הקב"ה, כאלו קימתיה בכל פרטיה ודקדוקיה ובנותיה ותרניג מצות התלויים בה אמן סלה.

עצמות מצות התפלין בהמשך השפעת קדושתה היא עומדת למעלה מכל הגה ורעיון, משומרת היא בזיו העליון המקודש וממעל לכל ערך של תפלה ושפך שיח של בקשה ותחנונים, מקור השמירה היא. ממעל לכל עתירה היא תלויה. אבל המצוה של ההנחה, שהיא הגורמת והמכשירה את התכונה האלהית של ההויה הנמשכת והולכת ממנה, עליה אנו מתפללים שחיה עומדת ברום מעלתה וחשיבותה הכוללת, כאלו קימתיה בכל פרטיה ודקדוקיה ובנותיה ותרניג מצות התלויים בה, א"ס.

ויניח תפלה של יד, על יד השמאלית על בשר הגבוה שבזרועו

וקודם הקשירה נברך.

ברוך אתה ד' אלהינו מלך העולם אשר קב"ו להניח תפלין.

ההנחה של התפלין, אע"פ שהיא מגופה של המצוה הרי היא כדמות הכנה והכשרה להמשכתה של המצוה, שעל-ידי ההנחה נמצאו התפלין מכוננים על מקומם, ונמשכת פעולתן כל-זמן שהם קיימים במצב זה כל משך זמן מצותן, והגה הערך של תפלה של יד לגבי תפלה של ראש, דומה הוא להערך של הכנה של מצוה לגבי גופה של מצוה, שהתפלה של יד בקדושת פעולתה למתק את כל כחות החיים הטבעיים, שבהויה בכללה, ובאדם בפרטיותו היא מכינה ומכשרת את הכל אל האור העליון, ההולך ושופע ממקור הקודש של שם ד' הגדול, המתגלה בזהר קדושתו על ידי הופעתה של התפלה של ראש, שהיא מכוננת לעומת ההארה האצילית, של מקורות השכל המחשבה הרגש, וכל כחות החיים, שהם מוכנים להיות מוארים מאורה של הקדושה העליונה. מיסוד קדושת אור אל עולם, המזרחת מזהר התורה האלהית, המתגלה התגלות תמציתית על קדושת התפלין, למען תהיה תורת ד' בסוף. על כן נאה הוא הנוסח של להניח תפלין, המציין את היסוד המכשיר את החיים להיות מוכנים אל הופעת הקודש העליונה, שיהיה מקושר להברכה על פעולת המצוה של תפלה של יד.

ותיכף יחדק ויכרך הרצועה על הזרוע, ואח"כ יניח תפלה של ראש
וקדם שמהק יברך.

ברוך אתה ד' אלהי אשר קב"ו על מצות תפלין.

נופה של המצוה בתכונתה ההמשכית, המנמה הבאה אחרי ההכשרה, היא
מבולטת בעיקר בתפלה של ראש, המזרחת את האור האלהי של הדעה העליונה,
הברורה בטהרת קדושתה, על נשמת החיים, והיא מתוארה בתפלה של ראש,
שעל ידה באה המצוה הקדושה הזאת אל מנמת חפצה אשר ההכשרה העשויה
בתאור המצוה של תפלה של יד סקלה לה את מסילתה ופנתה לפנייה את
אורח החיים ועל כן ראוי להביע בכרכתה את המכטא של על מצות תפלין.

שתי השיטות המיוסדות על יסוד ההלכה, האחת היא הסוברת שאין מברכין
כי אם ברכה אחת, להניח תפלין, והיא כוללת את שתי המצות המאוחדות,
מצות תפלה של יד ותפלה של ראש. והאחת הסוברת שמברכין על של יד
לבדה. — להניח, ועל של ראש — על מצות, הן נובעות מחלופי הפרושים של
המיטרא המקורית לדין זה, בסוגיא דמנחות (ד' ל"ו) : בהא דשלח רב חייא
בריה דרב הונא משמיה דרבי יוחנן, על תפלה של יד אומר : ברוך אשר
קדשנו במצותיו וצונו להניח תפלין, על תפלין של ראש אומר : ברוך אשר
קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפלין, ומסיק שם, אכ"י ורבא דאפרי תרוייהו,
לא סה מברך אחת, סה מברך שתיים, ומפרש רש"י : לא סה אינו מברך אלא
על של יד בלבד (דהיינו להניח תפלין) סה מברך שתיים כדשלח רב חייא, ורית
פירש (סס נסופ' ד"ס ל"א) שאם לא סה מברך אחת, על של ראש מברך
על מצות תפלין, שזו היא ברכתו, סה מברך שתיים לשל ראש, להניח, ועל מצות.

שתי השיטות האלה קרובות הן להיות מושכלות לפי דרכי ההצעה
המבוארות בזה. הדרך האחת היא מיוסדת במה שבארנו, שהתוכן הפנימי של
השראת הקודש של הארת התפלין של ראש היא נשגבה ונעלה מכל הגה
ורעיון ציורי, ויוכל היות שאין הערת הברכה המבוססת ע"פ הגות לבבנו בדבור
פה מנעת עד שמה, באשר שם כבר החיים מתעלים לעולם הדממה והרזיות
העליונה, אשר לו דומיה תהילה, ורק בהיותנו עסוקים בעולם ההכנה, המכשיר
אותנו לאותה העליה הרוממה, עוד אנו יכולים לבטא את הגות נפשנו הרוממה
בבטוי הברכה. והדעה השניה אומרת היא, כי בכל היות התעלומה מתגברת בקרבנו
ביחש לעומק הסוד של הופעת הקדושה העלומה של התפלין של ראש, מימ
מאחר שבהיותנו עומדים תחלה בעולם ההכנה הרי אנו מבטאים את הגיון לבבנו
בבטוי הברכה. הרי אנו מורשים כבר להגות את ברכתנו ברוממות הדרת קודש
בדבר היחש שיש לעולם התעלומה המקודש ונשא מאד לעולמנו אנו שההתגלות
הדבורית עודנה מתגוננת בתוכנו, ועל כן אפשר לנו מתוך אותו הכח של התפלה
של יד להופיע אור גלוי גם על התוכן הנסתר של התפלה של ראש, ולברך
עליה : על מצות תפלין גם במהלך התדירי הרגיל, כלומר גם כשלא שה.

ותיכף יאמר : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

תפקידן של ההיפצות העליונה, המיפצות בנשגותנו מעולמי התעלומה.

הוא לרומם בנו את התוכן המהותי של כל עצמות היינו אל רום הנצח, אל ההוד האלהי הנשגב ברוממות קדשו, ואם יופעו המון הארות, ורכוז לא יהיה להם בעצמיות מהות החיים שלנו הרי הם בעדנו כאבודות. על כן אין לנו דשות לברך ברכה כי אם לצורך, וברכה שאינה צריכה ומה גם ברכה לבטלה הרי היא לנו נשיאת עון וחלול שם שמים. הבהקת האורה הרוחנית מתנברת היא בתעצמותה על ידי הברכה, מתאדרת היא ההארה הרוחנית בנשמתנו, מעולם הנעלם פא לידי גלוי על ידי בטוי הברכה המין רב של מחשבות רוממות וציורים נאדרים בקודש, ומתי הם כולם לברכה באמת בין שיש להם רכוז בנשיות החיים שלנו במהלך קדשם. ברכה לצורך — צורך גבוה וצורך הדיוט, אם איזו ברכה יצאה מפינו ועד הצורך לא הניעה, לא השיגה את הרכוז בחיי המפעל ובהכרה המפורשת, צריכים אנו מיד לתקן את המעות, להציא כלי קבול להאור המשוטט, שירכוזה ויניעהו למפעלים מכובדים, הראויים לבלא הדרו. זאת היא הסגולה של אמרת הקודש, בשכמליו בהודיענו בהכעתנו את הברכה התמידית שאינה פוסקת מלהיות שוטפת את נחליה בעז והדר, את הברכה של שם כבוד המלכות האלהית. ההבעה המצבינת את הצביון של כבוד המשמר האלהי במלא עולמי עד שכל הברכה בכל הופעותיה מתרפזת בעז המציאות. המסור את קרני הודו בכל אפסי היקום, והעיד על הוד כבוד מלכות כל עולמים, והתעלומה המופשיטה, המשוטטת פרום עולם באויר שאינו נתפס, מתרכזת היא על ידי הבעה זו במערבת החיים וההויה הישית, ביחש להבהקה הבאה וזרמת עלינו מננו קודש הקדשים, אשר בסגולת הפא של תפלה של ראש הרי הננו תמיד באים במגע עם העולם הנעלם, שאין בנו כח לרכוז ועם זה אנו כמדים תמיד לאורו, ומחלים להגלות פאר יופיו, ברגש קדש ובפחד אצילי מלא רזי עליון, הננו מברכים את ברכתנו, הודאות המאירה משתקפת לנו ממרום גבהה מעולטה במעטה הספקי, והננו כגלים את אורה ומרכזים את עוזו נבורתה באמר מלה, המציל את הברכה — המשוטטת במלא עולמי חביון עז — מלהיות ברכה שאינה צריכה, או מה שהוא יותר גורא מזה — לבטלה. וזהו עיי ההבעה של ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והרי הנעלם משוטט ומתגלה על כל הגלוי והנראה, ורוח הקודש נשקפת היא ממרום תעלומתה ומאירה באור יקרית את כל מחשבי החיים, שכולם במהות עצמם צמאים לעונג המוחלט של ברכת עולמים אשר לשם כבוד מלכות מלך כל עולמי עד, עדי עד.

מתאימים הם הדעיונות של ערך הודאיות וערך הספקיות לעומת ההארה הגלויה וההארה הנעלמת, כל מה שהוא מוצץ בדרך ודאי, במעמד הגלוי הולך ומתכסה כשאנו באים לעולם הנעלם והודאיות מתעלות בתעלומה ונעשות מוצצות ממרחקים כדוגמא של ספקות, והספקות הללו הולכות ומתעלות עד שהן מאירות אחיכ בצורה של ודאיות יותר מוחלטת ויותר מכוררת, והשביל הזה שעוברים על ידו מהמכון הודאי הגלוי השפל אל המכון הודאי המרומם, הוא דרך בית הספק המכוסה בערפלי מוהר, על כן יש מקום לצורך הברכה, הבעת הזוהר העליון בראשית ההתנוצצות שהוא מרעיד את כל בתי הנפש בהרעת אור המתנוצץ, מתגלה ומתעלם בצורתו הספקנית, ותזר ומתגלה בחדר הודאות העליונה, עיי

הבערת הברכה המהשפת את הגלוי העליון שהיא ברכת „בשכמליו“ ובזה מתעלמת כבר כל ההארה הגלויה, והיה לך לאות — ולא לאחרים לאות בתכונה של תפלה של יד המתחברת עם אור המזהיר של התפלה של ראש היוצאת מתוך המחבא של כל הספקות העליונות, ומתגלה בברור ודאי גלוי לכל, וראו כל עמי הארץ כי שם די נקרא עליך ויראו ממך — אלו תפלין שבראש —.

ומהדק בראשו ויאמר: ומחמתך

שתי מעברות הם, שצריכה ההופעה של העולם העליון מלא זיו התעלומה לעבור, עד שחבא ותתקשר בתוכיות היותו של האדם יפה יפה, מתחלה הרי היא שורה בתור השראה מר ה פ ת, „מרחוק ד' נראה ליי, (יכניס ל) ואינה מתבססת יפה ברוחו והארת שכלו והכרתו העצמית של האדם, אמנם מתוך בהיקותה של המראה הרי הוא מתעלה, ובפעולת המצוה רוח הקודש מתעורר וצמאון הדבקות מתגבר בו ואז נעשה הקשר אמיץ ואור החיים העליונים מתגלה בו בגלוי אמיץ, והאורה המקודשת מתהדקת עמו, ומהדק בראשו את התפלה של ראש, ואור הקודש מתקרב ומתקשר עיני עם הזוכה והמקיים מצוה זו וכבר הוא מוכשר לדרוש את התאצלות אור החכמה האלהית המכוסה בחביון עוזה שתאיר עליו, ויאמר: ומחמתך.

ומחמתך אל עליון תאציל עלי.

אחר שהוכנה הנשמה אל ההשראה האלהית בשפעת קדושתה של המצוה, מצות תפלין בכלל והארת אור קודש של התפלה של ראש בפרט, בא התור של הבטוי המופע באורות יקריותיו, לבאר על ידו את פרטי ההכנה והמשכת אורות הקודש של ההופעה העליונה, הנמשכים והולכים ממען המדומים, והנה החכמה העליונה של יפעת הארת האלהות מצד גניזת הרוח העליון, שהגנו מתכוננים לקבל את זיו ע"י התרוממותנו שעל-פי קדושת התפלין, חכמת אל עליון, המתעלה מכל תכונה של עולמים ומכל הקצבה אפשרית להיות מסומנת בשום ערך תבוני בעולם. על-כן אין אנו מבקשים מחכמה זו ערך של בינה כי אם ערך של האצלה, הזרחת אור ויפעת אצילות המעדנת את הנשמה בהשפעה נעלה מעל כל ערכי בינה וחקר, וזהו היסוד היותר ראשי, שכל שארי ההמשכות שאפשר להן להתכנס בבלי הדעה והרגש לפונה נמשכות הן אחריו, והבטוי הנשגב היסודי והשרשי הוא מה שאנו אומרים, בתור המשך אל הרחוק של התפלה שיר אל ראש האדם, אל משכן הכח הרוחני, אוצי הדעה וכל מכשירי ההרגשות היותר נשגבות ביו המחבר: ומחמתך אל עליון, החכמה שלך, העליונה, חכמת האלהות בסונה המתעלה ומתרומם מכל מדה והקצבה ברואית, שאינה אפשרות של הבנה מדודה, אבל יש בה אפשרות של האצלה וחסד עליון—על-כן תבון עתירתי שמחמתך זו העליונה האלהית, תאציל עלי.

ומבינתך תבינני

אחרי שהאצלת החכמה מזככת את נשמתני, בהופעת אור אצילותה

העומדת

העומדת למעלה מכל השערה ובינה ורגש, הננו מתרוממים לקלוט שפעים תבוניים מהבינה העליונה, המתגלה בסדרי עולמים, וכל צבאות מרומים בתכונת הויתם והתבראותם, ולמעלה זו הננו מתכוונים בהבטאת בקשתנו: ומבינתך תבינני.

ובחסדך תגדיל עלי.

כל מה שהוא קטן ומצומצם, מסוגר במסגרת של עוני ודלות חמרית ורוחנית, כל זה בא מפני שהענין הפרטי מתבודד לעצמו, נפרד מהגודל הכללי אמנם יסוד הפרוד בעצמו, שהוא גורם את העוני והקטון, הוא מונח בתכונת ההחשכה של הגבול, המצרים שבמציאות, הבאים מתוך האפלת האורה העליונה; אבל בעת התגלות אור החסד, הזוהר מבהיק ומסוף העולם עד סופו אור בהיר מופיע, שעל ידו רואים את רז האהדות של כל ההויה כולה, והציור המאחד בכל תועפות עזו הרי הוא מגדיל את כל, כל פה, כל יצירה, כל חי וכל מפעל הרי הוא מתגדל ומתאדר, מפני שאור החסד המאחד את כל, מאיר בכרך זהו, וכאשר אור התפלין, הממלא את כל חדרי הנשמה חמדה זיוים, מופיע בהדר גאונו, בתוך חדרי לב וכל קרב וכליות מתמלא רגשי קדש קדשים, הרי אור החסד מתמלא בכל תעצומות עזו, ותפלת עז מתעלה בהדר גאונו, לאמר: ובחסדך תגדיל עלי.

ובגבורתך תצמית אויבי וקמי.

הגבורה היא המנבלת, מצמצמת ומשימה הפרשים והבדלים בין נושא לנושא, ומתוך הכח המבדיל מתמעט הכח של כל יצור, חמרי ורוחני, עד שאיננו נכלל עוד בתור הופעה כללית, שכחו מלא עולם, אלא בתור ישות פרטית, שכחה מוגבל ואסור בחוג מדה, והנה זהו עצם יסודה של מדת הגבורה להגביל את כל כח מכאיב ומחרם, בין שיהיה כח רוחני רצוני ומחשבותי, בהנבלת תחומי הרוחני, בין שיהיה כח חמרי גופני, בהנבלתו החמרית, ואז לא יפיק את זממו להשחית ולבלע כי אם יהיה כחו חבוי וקשור בחותם צר, כדי לעורר את היסוד של ההגבלה והתעוררות הציור הפרטי, שיש לזה מטרה בהויה, אבל יוצמת עיי הארת הגבורה ויוכרת מן אותו הקשר האמיץ הממלא את כל היקום, הנותן כח בלתי גבולי לכל המואר ממנו והמחובר עמו, כל אויב המבקש רעה בציורו ונטייתו הרוחנית, וכל קם להרע לבלע ולהשחית בפועל ובמעשה הגופניות והחומריות, וזאת היא תפלת ישרים היוצאת מזיו התפלין, העושה אור החסד על כל מרחב הנשמה ומאורה גבורה והוד: להכרית כל מריע, להשבית אויב ומתנקם.

והשמן הטוב רחיק על שבעה קני המנורה, להשפיע

טובך לבריותיך.

התפלין עושים אותנו כלים מוכשרים לקבל המהרה העליונה, שפעת החיים העליונים המקודשים בקדושה האצילית, שפעת החיים הללו ההולכת ממקור החיים על הכלים המקודשים שהוכשרו לקבל את המהרה העליונה, היא הולכת מלאת כח מהור, בלתי מעורב בסגים, כמו שהשמן המהור הוא מוכשר שהאורה שתצא על ידו תהיה אורה מבהקת, צלולה ומזהירה מבלי עכירות, ככה הוא

בעצם צביון החק, שאי אפשר כלל לצייר אותו אופן אחר, וזאת היא הדבקות השכלית הנאה מצד ההכרה, שבהתגלותה פעם אחרת בעצם בהירותה איננה עלולה לקבל שום שנוי כלל, ונמצא שהוא קיימת לעולם, וארשתיך לי לעולם. וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים.

הצדק והחסד הם שני יסודות העולם, בציורם האידיאלי. הצדק המופשט עומד הוא למעלה מכל ערך של איזה מפעל ומעשה, כי דווקא עמוד בעמדת שלמות, תפארתו האצילית, אמנם מתוך זהרו הברור, יקבלו כל המעשים כולם בהערכתם המוגבלת את צורת טישפסם, והחסד הוא הציור האידיאלי של ההשבה המוחלטת שאין לה שום יחס אל כל מפעל מוגבל, אבל מתוך אור הוירגו באה מדת הרחמים המתגלה בהמון מעשים לאין תכלית. ומתגלה אור החיים האצילי, הדרת החק העליון ביסודו הנאצל, בכל הנאוריו המעשיים: בצדק ובמשפט, בחסד וברחמים.

וארשתיך לי באמונה.

אין המשפט המצומצם, מחסר מאומה מיסוד הצדק המופשט, ואין הרחמים המצומצם על פי מדת הנושאים הראויים לרחמים, משונים מאומה ממדת החסד האידיאלי. התוכן המקיים את הצביון העליון הבלתי מדוד ושקול, הבלתי מצומצם ומתואר, בתוך כל מה שמתואר ומוגבל, זהו יסוד האמונה, המחיה את כל החקים בהתמשנם מראשית נביעתם עד אחרית המנמות כולן, עד אין קץ למורד.

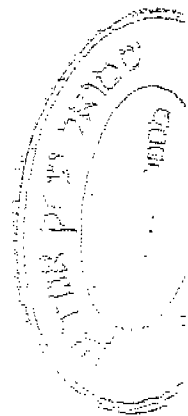
וידעת את ד'.

מתוך קבוצת הצוירים הללו, מתוך ההצטיירות האצילית המופשטה, המציינת את הארוסין בנקונם העליון, מתוך הארת דהופעה הבלתי נבולית העומדת למעלה מכל הגבלה של כח מוגבל בשני הערכים של הצדק ושל החסד, מתוך ההמשכה אל כל הצדדים כולם במשפט וברחמים הידועה שההמשכה שבאה מתוך הערכים הבלתי מוגבלים אל התוכן המוגבל לא תשנה כלום מהצביון האידיאלי ולא תמיר את הענין הנאצל מצביונו במאומה, — מכל אלה דעת ד' מתקבצת: וידעת את ד'.

התפלין, המרוטמים את האדם מעל לנבול החמירות, המשתררים אותו מכובר דמשא של הטבע הנם והמצומצם, הם ניכר משחררים את תוכיות הגשמה מכל חק מוגבל, עד שמתעלה האדם על ידם למעלת הפאר העליון, מעלת האירושין, כחתן יכהן פאר, המבטאת בזה את הוד האצילות, המתרוממת מכל טבעון של טבעיות ושל הגבלה, ושעל ידי הדרת קדשה כוללת היא את כל הטוב והאושר בקרבה: הארושין, האמונה, הדעת את ד'.

וידבר ד' אל משה לאמר.

בכל דבור שבא מאת הגבורה אל משה, היה בכחו של הדבור הזה עצמו כח ההשפעה של האמירה אל ישראל, באופן שתהיה האמירה שמפי משה אל ישראל עומדת בכחה העליון ע"פ אותה המדריגה של שלמות הדבור שמפי הגבורה למשה, מפני שלכתחילה היה כח השפעת הדבור — לאמר.

כח החיים הנמשך מהטוב העליון הוא בהיר ורך והכהות המסתעפים ממנו כולם צריכים להולל פעולות מאירות ומזרחות. בזמן שהכלים ששפעת כח החיים נמשך על ידם הם בהירים ומטהרים מכל סיג של רשעה ועכירות חמרת קבועה. סגולה זו תופיע בנו על ידי קדושת התפלין, המצהצחה את גופנו להיות מטוהר בטוהר עליון. והגנו מכונים במהרתנו, להעשות כלים מוכשרים לקבל שפעת עז החיים ממקור החיים במהרת טובה ועל ידי הביסוס של חיי הטוהר בעולם על ידי ישראל, יופע אור החיים בטוהר מלואו על כל הבריות כולם. שבעת הכריכות שהגנו כורכים על הזרוע, ברצועה של התפלה של יד, היא מרשמת בנו אותה ההמשכה של החשפת טוהר החיים בכח הבשר, גם ביד הכהה השמאלית וכשהוא מתמלא אור קודש וחול של זוהר עליון, וכל בריות עולמים כולם מימין ומשמאל הולכות ונעשות מכונן לטהרת הקודש, לקבל את הטוב המטוהר, טוב די. ושבעת קני המנורה אשר האירו בקודש, ושבעת ימי בראשית וכחות החיים המתגלים בהם ועל ידם בכל ההיות כולה, המתכשרים יחד באגודת ההרשמה והחזיון, החיים והמפעלים, עליהם יריק צור כל העולמים ביה, אל אלהי ישראל, שכרא את עולמו כדי לכונן על ידי כל בריותיו את גלוי הוד אצילות עדינו וטובו הודו ותפארת האידיליות היותר טהורה ועזיזה, את שפעת טובו, בהכנת קדושת התפלין, המערנת את הגויה הישראלית ואת כחות חייה, בקשר מאונד עם כל יצורי עולמים, לרומם אותם ולהופיע עליהם נהרה של הטוב המטוהר והמקודש, עדי עד, ובאמת ואמונה אנו מבקשים בעת רצון זאת: "והשמן הטוב תריק על שבעת קני המנורה להשפיע מיכה לבריותיך."

פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון.

תוכן החיים - הוא רצון החיים לחיות. הרצון הזה מעריך את ערך החיים. מקור הרצון הזה הוא ברצון הקודש של מקור החיים, חיי החיים ביה, וכל מה שהחיים מתקרבים יותר למקור הרצון היסודי, שהוא מבועם של החיים, ככה הם מתגדלים מתארכים ומתברכים. הכח של הרצון סתום הוא בעצמותו לגבי החיים המונבלים, מפני שאין מדרת אין סוף מתגלגלה בהם, לפי חוסר הכשרם אמנם זאת היא מדרת הטוב העליונה, שמהיסוד העליון של החיים אור כח נעלם פותח את הוד, את כח החיים, להאיר את אור הרצון של החיים בשובע גדול ובהחלטה איתנה לכל חי, באופן המספיק למנת חיו. ובתכונת הקודש אשר לעם די עיי מצות התפלין, פארם ועזם של ישראל, הרצון הזה מתעדן ומתקדש, והפתיחה של הוד העליונה באה בהרחבה, להופיע את רצון החיים בתוספת ברכה לכל היצור, לכל ברואי עולם התחתונים והעליונים, פותח את ידיך - ומשביע לכל חי רצון.

וארשריך לי לעולם.

אע"פ שהנשואים הם יותר נערכים בדבקות מהארוסין, מימ יש מעלה בארוסין, שהם מביעים את היסוד החקי האצילי שבדבקות האלהית, שמחוך מעלתו אין בו הרפסה לחקוי חמרי כלל. ודוקא החק העליון הזה הוא שאיננו מקבל שום שנוי, כי איננו תלוי בשום יחס העלול להשתנות, כיא הוא עומד

קדש לי כל בכור.

הבכור הוא מקודש בטבעו, והיה הטבע הזה טבע כחני, לא פעלי. מיס הרי יש בו כח של קדושה. אמנם הענין של הכח שאינו בפועל הוא באמת תוכן חסר וחלוני, כי הקודש העליון קודש די הוא לעולם בפועל, ולנבי גבוה אין כח כלל כ"א הכל בפועל הגמור. ועיז צריכים לקדש על ידי הקדושה העליונה שהיא הקדושה המיוחדת לשם, שהיא בפועל, לקדש על גבה את הקדושה הטבעית, הצפונה כבר בתור דבר שבכח, קדש לי כל בכור.

פטר כל רחם בבני ישראל.

התחלת הלידה היא הנותנת את הכח להצניון של מהות הלידה, את הארה הפנימי הספוג בה, שמתגלה אחיכ בתכונה ידועה בכל העתיד להולד אחיכ וזאת היא צורת קדושת ישראל, שמתפשמת מראשית הלידה על כל הבאים לצאת לאויר העולם מכחה של הלידה, פטר כל רחם בבני ישראל.

באדם ובבהמה לי הוא.

בעצם יש אחדות פנימית ושרשית בנפש כל חי, והנפש הכוללת, נפש החיים, מקפת היא את נפש האדם ואת נפש הבהמה. תוצא הארץ נפש חיה למינה, כלול בזה נפשו של אדם הראשון, (כ"ר ז) שגם נפש הבהמה, להחיות בהמה רבה אשר על הארץ, מצדה היא נמשכת. אמנם דוקא בתכונה אנושית חפשית עליונה, בתכונה של התגלות הקודש העליון, אפשר להודיע ולגלות את החבור השרשי שיש לאדם עם הבהמה מצד הנפשיות ולכינן את דישועה הכללית לכל, אדם ובהמה תושע די, באדם ובבהמה לי הוא.

הקדושה היא כללית, בכל המציאות היא מופעת, אלא שהיא עלומה ומסותרת מצד נסות החיים, ובאה כנסת ישראל לעולם לגלות את הצפון ולהראות את בהירות הקודש. על כן צריך כל בכור פטר כל רחם בישראל להתקדש, מפני שיש קדושה מתפשמת באדם ובבהמה, והמה לדי המה באמת, אלא שאין קדושתם נראית ועיי ההתגלות של קדושת בכורות ישראל יתגלה אוד הקודש בכל המציאות, בכל החיים כולם, באדם ובבהמה.

ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה.

היום הזה יהיה זכור בטבע הנפש של העם, זהו הרז אשר הודיע: שיעמדו על הטבע הנפשי שלהם וידעו שהיום הזה הוא מוכרח להיות זכור. בתכונה מקורית.

אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים.

הוא יהיה זכור בצניונו המיוחד, שנשתניתם על ידו מעבדות לחרות.

כי בחזק יד הוציא די ארתכם מזה.

דבר גדול אידע ביום זה, שנויים עצמיים אירעו בו בכל מהותכם ובכל הקפכם, הכל היה מאונד להיות המעמד שלכם עומד כמקדם, להשאר במצרים בבית עבדים, והיום הזה, הוא שגם בסגולתו המיועדה מראש, שבו יתגלה אותו

חוק היר שהיה בכחו לנתק את כל מיסרות העבדות, להעתיק מהמצב העבדותי למצב החירות נגד כל הגורמים הרבים של העבדות, וע"כ מוכרת הוא היום הזה לחירות זמור.

ולא יאכל חמץ :

כשם שזכירתו היא זכרה טבעית נפשית בכלל, ככה התוכן המעשי המזכיר, המראה על זכרוננו והמקיים אותו, שהוא טבוע שאי אפשר להיות אחרת. לא יאכל חמץ. אי אפשר שיאכל חמץ ביום הזה, הזכור בטבעותו הרוחנית, בעומק הנפשיות שלכם :

היום אתם יוצאים בחדש האביב :

פעולת היציאה שלכם היא פעולה הודרת בכל היקום, פעולה הודרת בכל הטבע, פעולה הודרת בכל מה שהוא למעלה מן הטבע. היום הוא מיוחד במהותו הרוחנית להיות מוכן ליציאה שלכם, והוא בחדש האביב, שהפריחה והחיים המתחדשים מוכרים בו כי בכל הטבע קנה כאן מקום אהוד כל תבצית הבריאה להיות הכל בשיתוף עם יציאתכם המופלאה.

והיה כי יביאך ד' אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והחוי והיבוסים אשר נשבע לאבתך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש, ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה :

מכוונים הם מקריה הפרטיים של ארץ ישראל להמאורעות הגדולות של הופעת הקדושה של אור ד' אשר באו בגללה. על כן חקיק אותה הרושם של מועד האביב, בשלמותו בארץ הקדושה, בתור אספקלריה מכוונת המראה לנו את האור והזוהר, את הרושם החיים וההרות, אשר נעשה לנו בימי אביבנו הגדול במועד צאתנו ממצרים, בחוק יד של ארון כל המעשים ברוך-הוא. והובע יסוד זה בארץ המיוחדת, שהוא זבת חלב ודבש, הארץ של חמשת העמים הנקובים בזה, שתולדותיה ותוצאות אדמתה הם מורים על הפעולה המבויקת והנפלאה של אוריה, ורושם האביב זורח בכל אורו ויפעת הדרו, וממנה מסתעפת הוד השפעתה על כל האדמה, שהאביב הוא רושם תחיתתה בהקבלה המכוונת של ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה.

שבעת ימים תאכל מצות וביום השביעי חג לד' :

הרושם של הקדושה אשר להופעה האלהית של יציאת מצרים צריך שימשך שבעת ימים. מוכן שכל יום יש לו ענין בפני עצמו, ומסורת הרושם בפני עצמו, אבל היחוד של כל יום בפ' הוא רק פרט אחד מהכלל הכולל של הרושם המבוקש בכל שבעת הימים, ומשום כך צריך להיות היום השביעי, החותם של הימים, הכולל בקרבו יחד עם רשימתו הפרטית, בתור יום אחד מתוך כל הימים, גם את רושם הכללית וכח המאחד שהיא מאחד בכחו וביסוד רשומו את כל הרשמים הפרטיים של כל שבעת הימים כולם. והרושם הכללי זהו החנינות בחברתה הקדושה האלהית הבאה מתוך האכילה של המצות אשר לשבעת הימים, שבעת ימים תאכל מצות, והשלמת הדברים בגמר פני ציור רשימתם העליונה, באה בחתימת הימים : וביום השביעי חג לד', מצות

מצורת יאכל את שבעת הימים ורא יראה לך חמץ
ולא יראה לך שאר בכל גבולך :

הרושם בא בין מצד החיוב ובין מצד השלילה, מצד הקוסיועשה ומצד השביואל-תעשה. היתרון של הרושם החיובי הוא מצד השלילה, הוא, שרשומו הוא מתמיד בלא הפסקה כלל, מה שאי-אפשר להיות בענין שהוא חיובי ומפעלי, על זה באה המצוה ש-מצות יאכל כל שבעת הימים. מה שהוא דבר נמנע כתכונה של קוסיועשה, אבל הוא בא במלואו כשהוא נפעל כתכונה שלילית של שביואל-תעשה, כלומר הרושם הגדול של הרהקת החמץ, שהוא ממולא בכל מלואו בלא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבולך. ומה ידענו, שעקר יסוד חובת אכילת מצה כל שבעת הימים, היא בעקרה מניעת אכילת חמץ, שעל פיה יש ציור לענין הרישום של אכילת מצה כל שבעת הימים, בלא שום הפסק, של שביואל-תעשה, שהוא מתמדת, והרישום החנוכי שבא על ידה הוא מתעלה כשביל כך לתכונה שופעת את פעולתה בלא שום הפסקה כלל. והגדת לבנד ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ד' לי בצאתי ממצרים :

תוכן התחלותם של רשמי הקדושה זהו יסוד הכורשה הנצחית, וכל מפעלות ד' שהפליא עמם עמו נמצרים באוהות נוראים, היו כדי לעשות זכר לנפלאותיו. המטרה העליונה של הנפלאות שנעשו, יוצאת היא עיי השמירה של רשימהם לדורות עולמים, והדורות מצדם הם גיב מעלים ומזככים עוד את הרשמים העליונים, ושואבים מהם את אורם הגדול המתחדש תמיד עיי הפעלת הרשמים של הדורות במסלולם. איב כל מנמתם של הגדולות אשר עשה ד' במצרים עמנו, היה בעבור זה, בעבור שהננו עם שומר אמינים, שהרושם של המעשים הגדולים לא יסורו מאתנו נצח, ועדי עד הננו שואבים מאוצרם אור חיים ודעת קדושים, חרשים לבקרים רכה אמונהך. ובעבור זה עשה ד' לי בצאתי ממצרים."

והיה לך לאות על ירך, ולזכרון בין עיניך, למען תהיה תורת ד'
בפיך כי ביד חזקה הוציאת ד' ממצרים :

החקוי של רשמי הנפלאות צריך שיוחק על כח המפעל, על יסוד פעולת החיים, ועל כח הרעיון יסוד המחשבה וההרגשה. שני אלה יחדיו יהפכו את הטבע החלוני של האדם לטבע קדוש. אלהי, ותורת ד' תהיה בפיו טבעית בהניוני לבבו. כל ההכנה הזאת דרושה היא, מפני שכל היסוד של יציאת מצרים-היתה להלחם עם הטבע הגס של החיים, המטביע את האדם במצולורניה של החלוניות. ומאחר שהחיים ביסודם הגס כיב חזקים הם, וכדי להלחם עמם עד שינוצח הטבע החלוני שבאדם, כדי שיחול בקיבו איתו האור של הטבע הקדוש שלו, צריכה היתה יד חזקה להגלות, על כן צריכים אנחנו להמעשים הקדושים הללו של הנחת תפלין על היד ועל הראש, כדי לסייע בסגולתם את המפעל הגדול הזה, של התהפכות כהם הגדול של החיים החלוניים הגסים לכח חיים אצילים נהדרים בקדושה. ע"כ

רק ע"י שיהיו לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך, אחרי כל התעצומה הזאת תהיה תורת ד' בפיך, ולא מבלעדה. כי כשם שהפעולה הכללית, להכניע את הרוח החלוני הגם של האנושיות, שאז נתבלטה במצרים, היה צורך ביד חזקה, להוציא אותך ממצרים בדבר ד', כמרכן צורך להמשיך את המפעל הזה, של נצחון הקודש על החלוניות שבחיים, בכח דב וביד חזקה, שעושה וגבורתה יגלו ע"י המפעל הכביר של המצוה הזאת הנאדרה בקדושתה האותי של התפלין, שהיא מקפת בכפילות כחה בעזימותה הגדולה, את המפעל עם ההשקפה, הירד והעין. כי רק בכח כביר ומכופל זה אפשר להמשיך את מה שנעשה מני אז ביד חזקה.

ושמרת את החקרה הזאת למועדה מימים ימימה :

הכח הגורם של התמדת הרשמים הקדושים, שלא יזנו, צריך הוא שיהיה חוזר וכתגלה במועדו, באותו הפרק של הזמן, שהוכן מראש בכדי שכהו של אור הקודש יגלה בעולם ע"י הגלורונו בזמנו פועלת היא סגולתו להמשיך את הפעלת רשומו, משנה לשנה, בצורה מתקיימת, באופן שננסת ישראל חיה היא בתדירות ברושם הקדוש של הפעולה הכבירה של יד ד' החזקה, אשר נתגלה לנו ביציאת מצרים, בלא שום הפיעה והפסק. כחו של רושם ההתמדה בא מכהה של סגולת הזמן, ומצטרפת היא סגולת המשמרת מתוך מועדה המכוון, להיות נמשכת וחוזרת, מימים ימימה, ושנה לשנה תביע אומר, עד שתקף הופעת הקדושה את שטף הזמנים כולם לדור דורים.

והיה כי יבאך ד' אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לך ולאבותיך ונתנה לך.

ארץ ישראל יש לה הסגולות החיות העליונות של יסוד הקדושה הזוהר עליונה המחלה בעולם. שיש בכחה להפך את התוכן הזוהר דע הזוהר מקולקל לטובה ולברכה. לשם כך שם הארץ היא כנען, האיש המקולקל והמקולל, אוצר הכעור הזוהמא והשפלות האנושית, וכל אלה הנמיות השפלות נמעו באנושיות מפני שיש אוצר חיים נעלה מאד גנוז בהם דוקא אוצר אוד, במטמוני החשך, ורק ע"י כח נעלה, הנובע מיסוד האורה העליונה, יסוד שבועת עולמים בדרך ד' המוטבע בסגולת הארץ הפנימית, העלול להרגלות רק ע"י עם ד', הממשיכים את יסוד קדושתם מאבות העולם עד דור אחרון, זהו היסוד הבסיסי לבחירה הנפלאה של העם ושל הארץ יחדיו, המקושר מאד ביסוד התולדותי התכני ההולך ומיפיע בתים הדוריים, לארץ ולדורים עליה, ע"פ ברית ושבועת ועל כן נאמרה הקדמה זו של פסוק זה בכל פרשותה: "והיה כי יבאך ד' אל ארץ הכנעני, וההבאה שמה הרי היא, כאשר נשבע לך ולאבותיך את התוכן היסודי שהונח כתכונת סגולת הארץ באופן בלתי משתנה בעצם להיות לה קישר רוחני אמיץ עם האבות והבנים יחדו; ויחס הכנעניות של הארץ כולה מסר ונתנה לך ככהך למזגו, להפכו ולהעלותו אל מרום הקודש, להוציא ממסגר אסור.

והעברת כל פטר רחם לדי, וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לך הזכרים לדי.

ההתחלות הטבעיות נתונות הן בתוכן החיים במורה, והירידה הזאת הוכנה מראש לשם עליה עליונה וזוהר קודש לנצח, בקישר עם הכנעניות של הארץ שממנה יוקח עז סגולתן של ישראל, בחבור הקודש של אבות העולם ודורות בני אל חי יהוד לפאר את החיים בפאר עליון, כמו כן הבכורה התולדתית, הפועלת בחיים, הבכורה הפושרת את הרחם הנושאת בכחה את התוכן התולדתי לכל אורך קונו בעתיד, זה הכח הגה יעבור לרי כהעברת הנחלה, ממקום למקום, מערך לערך. והדבר מקיף את יסוד החי כולו, ומכנים בקרבנו גם את הנפשיות של הבהמה מצד סגולתה המפעלית, היסוד העקרי שבתולדה והמשכת החיים. הזכרים לדי.

וכל פטר חמר תפדה בשה, ואם לא תפדה וערפתו, וכל בכור אדם בבניך תפדה:

הדבר מתפשט עד לתחיתיה של הנפש הבהמית, גם במערכה החיצונה שלה, שאם לא תוכל היא לעלות אל רום יסוד הקודש, יש לה ערך של תמורה יאופי של כח גורם תיכני קודש מועילים בכנין האצילי של העולם וההויה, שזהו תוכן הפדיון, אם הכח הזה, העלול להיות כח גורם להעשיר את יסוד הקודש, לא יעשה את תפקידו, אז השללתו היא גיב ענין של הרחבת נבול הקודש, המישמש פעולה ודוגמא יחה, והיסוד האנושי שעוד לא הגיע זמנו של צירוף המוחלט, עד שיהיה כחו התולדתי כבר מוכן לקדוש גבוה בהתגלותה העליונה, צריך הוא שערכו יערך לפי הכח הגנוז בו. והפדיון הוא הישומר את כח הקודש בתמורתו העליונה, עד בא זמנו להגלות בכל זהרו המבהיק, ע"י סגולת בני בכורי ישראל, אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ, ומסכם המקרא בזה את האופן של תקון העולם מצד הבהמיות החצונה בצורתה החיובית של הפדיון: וכל פטר חמר תפדה בשה, ואת אופנה השלילי ע"י העריפה: ואם לא תפדה וערפתו, ואת האופן של שמירת הסגולה הקדושה הפנימית העליונה עד בא עתה ע"י הפדיון העליון: וכל בכור אדם בבניך תפדה.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק

יד הוציאנו ד' ממצרים מבית עבדים:

המצוה המכוונת לעלה ולקדש את הכח התולדתי של יסוד המשך החיים והדורות, מעוררת בסגולתה את לב הדורות לכנסף לחקר התוכן של כח הסגולה, הגנוזה ביסודו הגדול של הדור הישראלי. והדברים יגיעו שהבן ישאל ויבא לידי הערה: מה זאת? מהו הענין של קדושת הבכורה, בצרופיה ואופניה השונים, בהכללתה ובפרטיות קדושת הבהמה, התנאי המותנה בקדושת

פטר חמר ביהוד וערך הפדיון והעריפה, ועל כולם ערך קדושת בכור האדם ותוכן פדיונו. והתשובה תהיה, כי הפעולה שעשה די עמנו להוציאנו מארץ מצרים, מבית עבדים, להעלותנו מתכונה הגסה של מצרים, אשר בשר חמורים בשרם, ואשר העבדות היתה כ"כ קשורה עמנו ע"י הורדת ערך החיים שלנו בכלל, אחרי שהנצוץ האלהי שלנו היה עם כל זה גם אז מכה מקור מטענו כ"כ נשגב ונעלה, וחוזק היר הזה הוא כה מתפשט על כל ערכי החיים, חיי הבהמה בתכונתה המהורה ובתכונתה הטמאה, וחיי האדם בצדו וזכו העליון.

ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו, וידהג די כל בכור בארץ מצרים מבכר אדם עד בכור בהמה, על בן אני זבח לדי כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפרה:

יודעים אנו שיסודו של קשי הלב אשר לפרעה היה נעוץ בכח היסודי של החפץ האמין אשר לכה הרע והגסות הרשעה. לענב את מהלך החיים של האוררה האלהית שלא יאיר בעולם, כח המאון הזה וכל קשיות הלב שלו הוא נעוץ במעמד המהותי של אותו משך החיים וכעורם, החשוך שלקחה טומאת מצרים בו את החלק הראשי והוצרך הדבר לבא בתכונה זו של מכת-בכורות, של הכחשת היסוד הראשי של משך החיים הטמאים, כדי שתהיה אפשרות לפנות דרך להארת אור חיי הקודש, בתוקף החיים כולם וכל ההיקף שלהם, ממרומי אור נשמת האדם עד שפל עומק נפש הבהמה, ויהת די כל בכור בארץ מצרים מבכר אדם ועד בכור בהמה, "עליכן אני זבח לדי כל פטר רחם הזכרים" כח המפעלי שבהיים ופתיחת נביעות הויתו, וכל בכור בני אפרהי לשמור את סגולתו העליונה של בכור האדם, עד שיתוקן עולם במלא זיוו ויוכר כבודו מבעד להסתרה של התארה והפדיון התחתית שהוא מעושה בו עדיין.

והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך כי בחווק יד

הוציאנו די ממצרים.

מלהמה שהיא נגד הטבע הנס ששליטתו מתפשטת במלא החומריות וכחותיה, היא דורשת את כל האומץ ואת כל המרץ של האדם, כל חשופ כחותיו המעשיים וההרגשיים וכל אזור כחותיו הרוחניים העליונים, שאז יתחבר אור הקודש אשר בפנימיותו של האדם עם אור העליון האלהי הממלא כל אפסי תבל, לרומם את כל המעשים ולתן עז לאור הקודש. לנצח על מלאכת די בשמים ממעל ובארץ מתחת, בחיי מלא העולמים, בחיי הזמנים ובחיי הנשמה והגויה אשר לאדם, עדי יכין כששז כסא די, באור אמת ואמונת אומן, שהוא יסוד פארן של ישראל, אות החיל והחוסן של תפלה שלידה, ופאר הדר הקודש, אשר שם די נקרא עליו—של תפלה של-ראש, הממשיכים רב כח ואומץ ממקור הגבורה העליונה, ימין די עושה חילי.